

Scenariusz zajęć związanych z twórczością Feliksa Nowowiejskiego

Szkoła muzyczna II stopnia 1-2 (zajęcia grupowe) – czyli odpowiednik klas 7-8 w Szkole Podstawowej

Wprowadzenie do scenariusza

Scenariusz lekcyjny jest tylko ścieżką, która wyznacza poszczególne elementy lekcji. Praktyka nauczycielska przynosi wiele sytuacji nieprzewidzianych, szczególnie ze strony uczniów, dlatego scenariusz ten, dobrze jest traktować jak najbardziej elastycznie.

Mam nadzieję, że scenariusz będzie też inspiracją do własnych pomysłów związanych z innymi tematami. Zawód nauczyciela jest, szczególnie obecnie, bardzo wymagający, ale także niezwykle cenny. Pedagodzy przestają być jedynymi, głównymi źródłami wiedzy, ale stają się bardziej przewodnikami i mentorami, którzy pomagają młodym ludziom w edukacji (facilitators).

Na końcu scenariusza znajduje się literatura i wiele odnośników do stron internetowych, na których można znaleźć dodatkowe informacje. Aby pomagać uczniom odkrywać świat muzyki i szeroko pojętej wiedzy o muzyce, warto samemu wciąż odkrywać nowe obszary tych dziedzin. Tym razem z muzyką Feliksa Nowowiejskiego.

Informacje ogólne		
Temat	Feliks Nowowiejski i jego poematy symfoniczne	
Adresat zajęć	Uczniowie 1-2 klasy w Szkołach Muzycznych II st.	
Miejsce i czas realizacji zajęć	Sala lekcyjna lub inna sala z możliwością odtwarzania utworów muzycznych 1 godzina lekcyjna	
Cel ogólny	<i>Zapoznanie z gatunkiem poematu symfonicznego na podstawie utworu Feliksa Nowowiejskiego</i>	
Cele szczegółowe	Wiadomości	Uczeń dowie się: 1. Kim był i gdzie działał Feliks Nowowiejski 2. Czym charakteryzowała się twórczość organowa i symfoniczna Nowowiejskiego 3. Jakie są podstawowe cechy poematu symfonicznego
	Umiejętności	Uczeń będzie umiał:

		1.Sformułować krótką wypowiedź na temat Feliksa Nowowiejskiego 2. Wymienić kilka utworów Feliksa Nowowiejskiego 3. Krótko scharakteryzować poemat symfoniczny
	Realizacja podstawy programowej	Rozpoznaje i opisuje cechy gatunków i form muzycznych typowych dla poszczególnych epok. Uczeń wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną do odczytania i porządkowania faktów, pojęć i terminów z zakresu literatury muzycznej.
Metody/techniki pracy	<i>Minipogadanka</i> <i>Słuchanie utworu</i> <i>Praca z materiałami multimedialnymi</i> <i>Sprawdzenie wiadomości</i>	
Formy pracy	<input type="checkbox"/> zbiorowa całą klasą <input type="checkbox"/> indywidualna ucznia	
Środki dydaktyczne	1. nagranie poematu symfonicznego “Beatrice” Feliksa Nowowiejskiego 2. prezentacja internetowa o Feliksie Nowowiejskim 3. aplikacja “Orkiestrownik” (opcjonalnie)	
Przygotowanie lekcji		
Zapoznanie się z biografią kompozytora (załącznik nr 1) Przygotowanie nagrań i zapewnienie dostępu do internetu Zapoznanie się z prezentacją na PREZI		
Przebieg lekcji		
Faza przygotowawcza	Wprowadzenie do tematu	1.Sprawdzenie obecności 2.Podanie tematu lekcji 3.Rozmowa z uczniami na temat różnych zespołów instrumentalnych (kameralnych, orkiestrowych). Przykładowe pytania: <ul style="list-style-type: none"> <input type="checkbox"/> na jaką obsadę przeznaczone są symfonie W.A.Mozarta? <input type="checkbox"/> jakie instrumenty wchodzi w skład tzw. klasycznej orkiestry symfonicznej

Faza zasadnicza	<p>Poemat symfoniczny jako jeden z głównych gatunków romantycznych</p>	<p>4. Romantyzm jako czas symfonii i poematu symfonicznego</p> <p>5. Zwrócenie uwagi na charakterystyczne cechy poematu symfonicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> <input type="checkbox"/> obsada <input type="checkbox"/> jednoczęściowość <input type="checkbox"/> nieustalona forma <input type="checkbox"/> programowość (element pozamuzyczny) <p>6. Krótkie przedstawienie genezy poematu symfonicznego (uwertura operowa, uwertury koncertowe Beethovena)</p> <p>7. Podyktowanie notatki (<i>Poemat symfoniczny jest gatunkiem, który narodził się w romantyzmie z uwertury koncertowej. Jest przeznaczony na orkiestrę symfoniczną i jest programowy czyli nawiązuje do jakiegoś elementu pozamuzycznego. Najczęściej jest to dzieło literackie. Kompozytor za pomocą środków muzycznych stara się oddać uczucia.</i>)</p> <p>8. Przedstawienie Franciszka Liszta jako głównego twórcy poematu symfonicznego, oraz zwrócenie uwagi na twórców późniejszych np. Ryszarda Straussa. Nawiązanie do pierwszego polskiego poematu symfonicznego Zygmunta Noskowskiego "Step".</p>
	<p>Audytywne zapoznanie się z "Beatrice"</p>	<p>9. Wysłuchanie utworu Feliksa Nowowiejskiego pt "Beatrice" ze szczególnym zwróceniem uwagi uczniów na instrumenty, które się pojawiają w kompozycji.</p> <p>10. Uczniowie wymieniają instrumenty, które "wysłyszeli".</p>
	<p>Przedstawienie postaci Feliksa Nowowiejskiego</p>	<p>11. Pokazanie prezentacji o Feliksie Nowowiejskim z Prezi</p>
Faza podsumowująca	<p>Propozycje na wakacyjne wycieczki</p>	<p>12. Zachęcić młodzież do wybrania się z rodzicami na wycieczkę do Barczewa i do Poznania (tam znajduje się salon prowadzony przez wnuczkę kompozytora)</p> <p>13. Przedstawić młodzież aplikację</p>

		“Orkiestrownik” jako źródło wiedzy na temat instrumentów oraz ich roli w orkiestrze symfonicznej.
Praca domowa (nieobowiązkowa)	tworzyć prezentację w Prezi na temat “Poemat symfoniczny w twórczości kompozytorów XIX i XX wieku”	

Załącznik nr 1

Notka biograficzna o kompozytorze:

Feliks NOWOWIEJSKI urodził się 7 lutego 1877 roku na Warmii, a dokładnie w Barczewie.

Zmarł 18 stycznia 1946 roku w **Poznaniu**.

Uczył się grać na skrzypcach, fortepianie, organach, ale także na wiolonczeli i waltorni.

Jednym z wczesnych sukcesów była nagroda stowarzyszenia The British Musician za kompozycję „Pod sztandarem pokoju” (1898).

Kształcił się muzycznie między innymi w Berlinie. Podróżował też po Europie (np. Monachium, Paryż, Praga, Wiedeń) poznając między innymi Gustava Mahlera i Antoniego Dvořaka. W 1907 roku powstaje jedno z jego największych dzieł: **oratorium *Quo vadis?***.

Trzy lata później kompozytor sięga po tekst **Roty** autorstwa Marii Konopnickiej i opracowuje go muzycznie.

Większość swojego życia Feliks Nowowiejski był związany z **Poznaniem**, gdzie prowadził działalność pedagogiczną (Konservatorium Poznańskie), dyrygentką (Miejska Orkiestra Symfoniczna), kompozytorską (pieśni, dzieła sceniczne, organowe i symfoniczne). W roku 1924 powstaje **opera *Legenda Bałtyku***.

Nowowiejski był wspaniałym organistą, znanym także z wysokich umiejętności improwizacyjnych. Jego koncerty były transmitowane przez Rozgłośnień Poznańską.

W 1935 roku, w związku z bogatym dorobkiem kompozycji religijnych Nowowiejskiego, papież nadał mu tytuł szambelana.

Kompozytor był ojcem pięciorga dzieci. Znano go jako człowieka o pogodnym usposobieniu.

Po śmierci został pochowany w Krypcie Zasłużonych Wielkopolan w Poznaniu.

Lista pomocnych źródeł	
Wybrane utwory	
Śmierć Ellenai	
Hymn do Bałtyku	
Kołysanka	
“Czy ty mnie kochasz dziewczyno” - aria z opery “Legenda Bałtyku”	
Uwertura do opery “Legenda Bałtyku”	
Ojczyzna	Film zawiera też notatkę o F.Nowowiejskim
Inne materiały	

Znani na Warmi - o Nowowiejskim	film o kompozytorze
Materiały graficzne z archiwum rodziny Nowowiejskich	
Nuty dostępne w PWM	
Muzeum F.Nowowiejskiego w Poznaniu	Muzeum F.Nowowiejskiego
Prezentacja w o Nowowiejskim	Prezi
Wywiad z autorką biografii o Feliksie Nowowiejskim	
Książki i teksty	
“TeKa Feliksa Nowowiejskiego” Iwona Fokt, Hanna Kostrzewska, Teresa Brodniewicz	Publikacja polsko-angielska
“Feliks Nowowiejski” Iwona Fokt	biografia kompozytora
Artykuł o "Śmierć Elei" F.Nowowiejskiego Krzysztof D. Szatrawski	
Strony poświęcone kompozytorowi	
Rok Feliksa Nowowiejskiego	
Towarzystwo im. Feliksa Nowowiejskiego	
Feliks Nowowiejski	

Opracowanie: Lidia Kućmierz na zlecenie
Instytutu Muzyki i Tańca w Warszawie